

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Vår referens:
71/2015

103 33 Stockholm

Er referens:
Fi2015/1931

Stockholm, 2015-05-29

Remissyttrande

Betänkande om skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier (SOU 2015:30)

Utredningens förslag

Utredningen har tagit fram förslag på dels en skatt på viss elektronik och dels en skatt på golvbeläggingsmaterial, väggbeklädnad och takbeklädnad.

På elektronikområdet omfattas spisar, mikrovågsugnar, kylskåp, frysskåp, diskmaskiner, tvättmaskiner, torktumlare, datorer, bärbara datorer, läsplattor, dammsugare, mobiltelefoner, vanliga telefoner, trådlösa telefoner, routrar, trådlösa nätverk, CD-spelare, DVD-spelare, radioapparater, TV-apparater, TV-dioder, dataskärmar samt spelkonsoler. Skatten ska uppgå till 8 kronor per kilo vara för

vitvaror och 120 kronor per kilo vara för övrig elektronik. Det maximala skattebeloppet ska dock uppgå till 320 kronor per vara.

Det ska finnas möjlighet till avdrag för skatt med 50 procent för den elektronik som inte innehåller additiva föreningar av bromklor eller fosfor. För elektronik som inte innehåller nämnda additiva föreningar och inte heller reaktivt tillsatta brom- eller klorföreningar medges i stället avdrag med 75 procent. Det kommer inte att vara möjligt att göra avdrag för hela skatten.

Den föreslagna skatten på golvbeläggingsmaterial, väggbeklädnad och takbeklädnad har utformats på så sätt att sådana varor som är tillverkade av PVC ska vara föremål för beskattning. Skatten ska uppgå till 10 kronor per kilo vara.

Skatteavdrag medges med 50 procent av skatten för de varor som inte innehåller ftalater som finns upptagna på den s.k. kandidatförteckningen. Skatteavdrag medges med 75 procent av skatten för de varor som varken innehåller sådana ftalater som finns upptagna på kandidatförteckningen eller sådana ftalater som är begränsade i leksaker enligt den s.k. Reach-förordningen. Det kommer inte att vara möjligt att göra avdrag för hela skatten.

Utredningen föreslår också ökad marknadskontroll av konsumentvaror.

Svenskt Näringslivs synpunkter

Kemikalieskatt

Självfallet är det viktigt med åtgärder för att undvika att människor exponeras för olämpliga kemikalier som kan vara skadliga för hälsan.

Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning är dock det mest ändamålsenliga för att begränsa användningen av sådana olämpliga kemikalier att fortsätta arbetet med internationellt harmoniserade tydliga och detaljerade förbud och begränsningar, kombinerat med en effektiv marknadskontroll. Sedan lång tid finns inom EU ett omfattande arbete på kemikalieområdet som bl.a. resulterat i förbud och begränsningar mot användandet av ett antal kemikalier.

Andra vägar som visat sig framgångsrika är miljömärkning, upphandlingskrav, frivilliga åtgärder och konkurrens baserat på information och konsumentkrav. Sådana åtgärder innebär betydligt större flexibilitet än skattelagstiftning och medför bl.a. möjlighet till snabb anpassning till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen.

En kemikalieskatt specifikt i Sverige riskerar att medföra fördyringar och konkurrenssnedvridningar till nackdel för företag på den svenska marknaden utan att ge några miljöeffekter av betydelse.

Den svenska marknaden är globalt sett också mycket begränsad och en svensk kemikalieskatt kan komma att minska intresset för internationella företag att verka i Sverige samtidigt som det finns stora möjligheter finns att kringgå beskattningen genom bl.a. privat näthandel som inte omfattas av skattskyldighet i utredningens förslag. Kemikalieskatt omfattas inte av Förordningen om Europeiska Unionens punktskatteområde och därför inte av det kontrollsystem av varuflöden över gränserna som finns för de produkter som ingår.

Det nu framlagda förslaget är oproportionerligt komplicerat och kommer att medföra ett betungande och kostsamt merarbete både för företagen och för Skatteverket. På grund av den osäkerhet som råder om hur den föreslagna skattelagstiftningen skall tillämpas har förslaget också brister när det gäller förutsebarhet och rättssäkerhet.

Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att det hade varit värdefullt om utredningen hade haft tidigare och tätare kontakter med berörda branscher. Tekniska och branschspecifika fakta är komplicerade och har stor betydelse för att rätt kunna bedöma lämpligheten av att införa en kemikalieskatt, liksom för möjligheterna att konstruera en eventuell sådan skatt på ett meningsfullt och trovärdigt sätt. Detta framkom tydligt under det enda möte som utredningen har inbjudit berörda branscher och organisationer till efter cirka tre fjärdedelar av utredningstiden.

Det saknas också vetenskaplig eller annan objektiv grund för varför beskattning skall ske av just de kemikalier som utredningen föreslår utan urvalet förefaller närmast godtyckligt. Det saknas också närmare analys och överväganden när det gäller de positiva egenskaper som de valda kemikalierna har. Exempelvis flamskyddsmedlen finns ju där för att hindra uppkomst av brand.

Förslaget är alltså konstruerat som en grundskatt på varor som definieras genom vissa angivna KN-nummer. Visst avdrag medges sedan för varor som inte innehåller vissa särskilt angivna kemiska ämnen. Avdrag medges dock inte helt utan 25 procent av skatten skall alltid betalas även om varan inte har något som helst innehåll av de kemikalier som skatten tar sikte på.

Detta är en märklig konstruktion som minskar skattens legitimitet och som också innebär att produkter som till följd av utvecklingsarbete framdrivet på marknaden, inte innehåller några sådana kemikalier ändå nu kommer att beskattas för dessa. Detta medför minskade incitament för företagen att fortsätta sitt utvecklingsarbete för att fasa ut olämpliga kemikalier i sina produkter.

För att de enskilda företagen ska kunna göra de avdrag som föreslås måste de kunna styrka rätten till dessa. Detta måste göras med tillförlitliga underlag t.ex. i form av uppgifter från leverantörer eller egna analys- eller mätresultat avseende varornas innehåll av kemiska ämnen. I de fall varans innehåll av angivna ämnen inte kommer att framgå av varan, varans förpackning eller på annat sätt innebär det sannolikt att de skattskyldiga behöver styrka avdragen med dokumentation av analys-/mätresultat. Det är oklart vad som kommer att krävas beträffande sådana mätningar eller analyser men det kommer sannolikt i många fall att krävas kemiska analyser i laboratorium. Dessa bestämmelser gäller oberoende av företagsstorlek och kommer att vara särskilt betungande för mindre företag.

För de skattepliktiga elektroniska varorna föreslås en avdragskonstruktion som bl.a. innebär att en särskild teknisk metod, som inte finns idag, ska tas fram. Detta för att kunna mäta de additiva flamskyddsmedel som inte ska förekomma i varan för att avdrag ska kunna medges.

Det bör också här särskilt framhållas att Skatteverkets egen expert i utredningen i ett särskilt yttrande anför bl.a. följande, som visar att utredningens förslag inte bör läggas till grund för lagstiftning.

”Sammanfattningsvis bedömer jag att de föreslagna punktskattebestämmelsernas komplexitet innebär att de enskilda inte utan betydande svårigheter kommer att kunna betala rätt skatt och att Skatteverket inte på ett effektivt sätt kommer att ha möjlighet att kontrollera de yrkade avdragen. En skattelagstiftning som inte är förutsägbar och enkel att tillämpa riskerar att uppfattas som orättvis och administrativt betungande av de enskilda. Detta kan leda till att den inte uppfattas som rimlig och rättvis och därmed brister i legitimitet. En sådan skattelagstiftning bör inte genomföras.”

På grund av det anförda avstyrker Svenskt Näringsliv utredningens förslag till kemikalieskatt. Svenskt Näringsliv anser också som framgår ovan att det är olämpligt att överhuvudtaget införa en kemikalieskatt.

Ökad marknadskontroll

Svenskt Näringsliv tillstyrker utredningens förslag till ökad marknadskontroll. Detta i syfte att minska överträdelser av de regler som finns och därmed minska de konkurrenssnedvridningar som kan förekomma genom oseriösa aktörer på marknaden.

Det är också viktigt att fortsätta det arbete som framförallt Kemikalieinspektionen bedriver för att spåra upp hälsofarliga kemikalier i vår miljö för att utgöra grund för Sverige att agera inom de internationella system som finns.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Krister Andersson

Torbjörn Spector